

سیاست‌های ارزی باید متناسب با شرایط جنگی اصلاح شود

انتقاد رئیس کمیسیون عمران مجلس به معطلی یک ماهه کامیون‌ها در مرزها

احمد تجری در گفت و گو با

معافیت حقوق ورودی تجهیزات گردشگری در برنامه هفتم پیشرفت پی‌گیری می‌شود

پنج شنبه - ۷ آبان ۱۴۰۵ - سال دوازدهم - شماره ۲۶۲۲ - قیمت: ۱۵۰۰۰۰ تومان

مقاله

تنگنای بدهی متقابل

امید ایرانی - اختلاف میان دولت، شبکه بانکی و بخش خصوصی بر سر مطالبات ارزی، به پایدارترین گره‌های سیاست‌گذاری اقتصادی سال‌های اخیر تبدیل شده است. در ظاهر، ماجرا ساده به نظر می‌رسد: دولت به گروهی از فعالان اقتصادی بدهکار است، بانک‌ها از همان فعالان طلبکارند و بخش خصوصی در میانه این ۲ طرف، نه توان پرداخت بدهی بانکی را دارد و نه می‌تواند مطالبات خود از دولت را وصول کند. اما در عمل، این سادگی ظاهری، پیچیدگی‌های نهادی و حقوقی عمیقی را پنهان می‌کند که هر تلاش برای حل مسئله را به بن‌بست می‌کشاند. رقم دقیق مطالبات، بر اساس بررسی‌های جداگانه وزارت جهاد کشاورزی، بانک مرکزی و گمرک، ۴۰۷ میلیارد یورو تعیین و تأیید شده است. با این حال، در برخی گزارش‌ها اظهارات فعالان اقتصادی، رقم ۴۰۷ میلیارد یورو نیز مطرح می‌شود که نشان‌دهنده ابهام باقی‌مانده در محاسبه نهایی و اختلاف بر سر دامنه شمول طلبکاران است. این مطالبات عمدتاً مربوط به واردکنندگان کالاهای اساسی است که از دی‌ماه ۱۴۰۳ تاکنون پرداخت نشده و مدت تأخیر در برخی موارد به حدود ۲۰ ماه رسیده است.

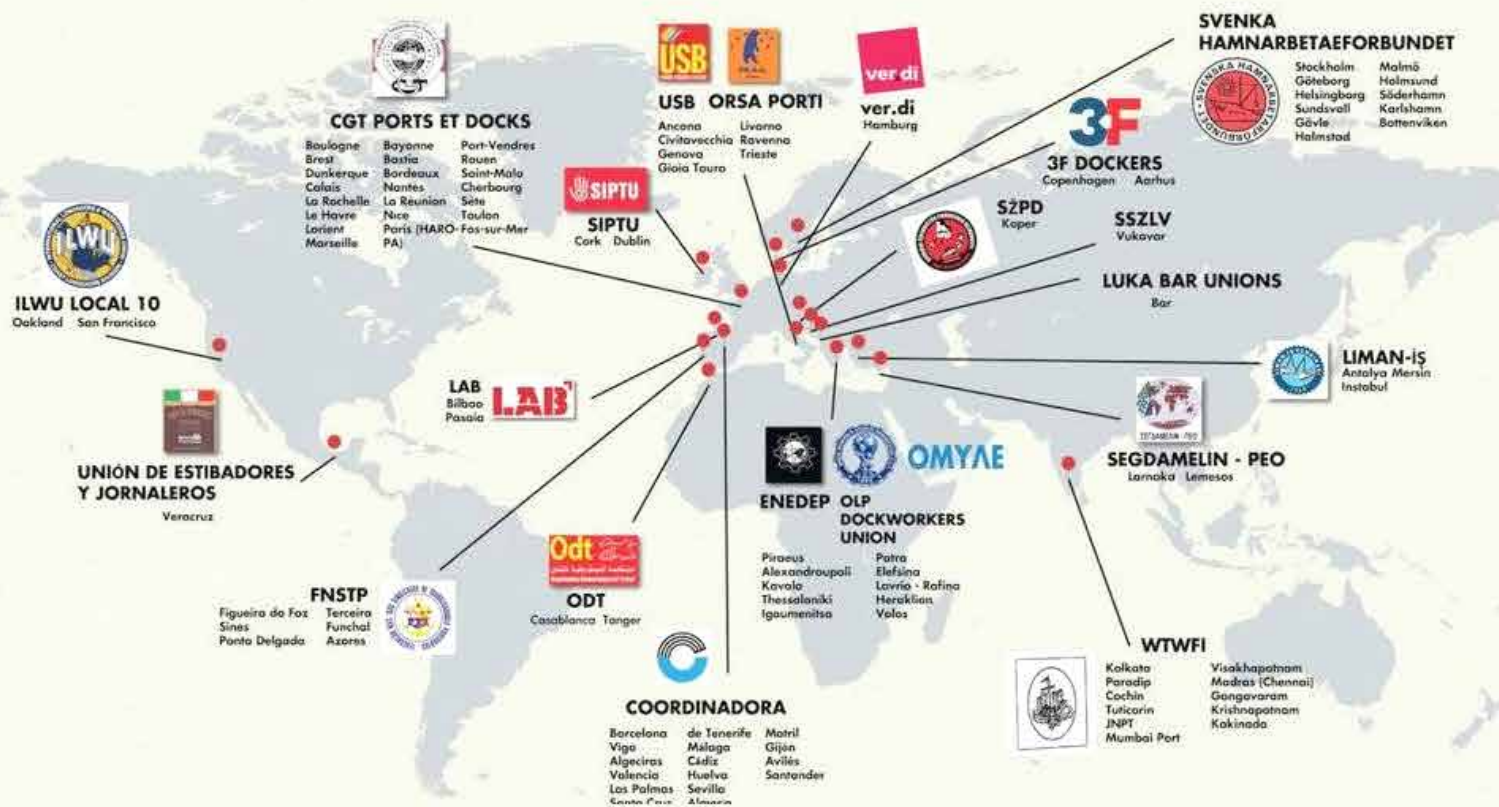
ویژگی ساختاری این بدهی، آن‌را از تأخیر ساده پرداخت متمایز می‌کند. واردکنندگان کالاهای اساسی، ارز تخصیصی خود را معمولاً پس از ورود کالا و با تأخیری چندماهه دریافت می‌کردند؛ سازوکاری که به دولت امکان می‌داد صحت فرایند تخصیص را احراز کند. اما از دی‌ماه ۱۴۰۳، این تأخیر چندماهه به تعویق سیستماتیک تبدیل شد و در حال حاضر بیش از ۷۵۰ شرکت کوچک و بزرگ، بخش خصوصی واقعی فعال در زنجیره تأمین غذا، در انتظار تسویه هستند. نکته حیاتی آن است که این شرکت‌ها نه بنگاه‌های واسطه‌گر بلکه بازیگران اصلی واردات اقلامی مانند برنج، دارو، نهاده‌های دامی، شکر و حبوبات هستند؛ کالاهایی که هرگونه اختلال در جریان وارداتشان، به‌طور مستقیم بر سفره خانوار اثر می‌گذارد.

در چنین شرایطی، دستور رئیس‌جمهور در ۲۲ تیرماه سال جاری برای پرداخت علی‌الحساب ۵۰ درصد از مطالبات، به مثابه تلاشی برای شکستن بن‌بست تلقی شد. اما اجرای این دستور، خود به مانع تازه‌ای بر خورد. بانک مرکزی اعلام کرده است که بدون مصوبه مربوطه، امکان قانونی پرداخت ارز وجود ندارد و ضرورت اخذ مصوبه سران قوا را شرط پرداخت دانسته است. این در حالی است که فعالان اقتصادی معتقدند دولت پیش از ایجاد تعهد، باید چارچوب و سقف منابع ارزی را شفاف اعلام می‌کرد تا تجار بتوانند واردات خود را متناسب با ظرفیت‌های واقعی تنظیم کنند؛ انتقادی که به بودجه‌ریزی ۸ میلیارد دلاری سال گذشته و نبود محدودیت‌های به‌موقع برای جلوگیری از تعهدات فراتر از منابع اشاره دارد. به عبارت دیگر، مسئله فقط تأخیر در پرداخت نیست؛ معماری تصمیم‌گیری نیز به گونه‌ای است که هر نهاد، مسئولیت را به نهاد دیگر حواله می‌دهد و در این میان، زمان از دست می‌رود. در سوی دیگر این معادله، بانک‌ها قرار دارند که به‌درستی خود را طلبکار می‌دانند. تسهیلات ارزی پرداخت‌شده به فعالان اقتصادی، تعهدات قراردادی ایجاد کرده و بانک‌ها بر اساس مقررات، موظف به وصول اصل و سود این تسهیلات هستند. بانک مرکزی نیز در نشست اخیر، مسئولیت قراردادهای منعقدشده ...

ادامه در صفحه ۲

اعتراض سراسری کارگران حوزه بندر به امریکا در جمعه ۸ آبان ۱۴۰۵

اعتصاب کارگران ۱۰۰ بندر در ۱۷ کشور اروپا، امریکا و آسیا

بارقه امید دریایی‌ها از انتخاب ابوالقاسم جراره به عنوان ناظر مجلس در شورای عالی صنایع دریایی

انتظارات از کرسی جدید بهارستان در شورای عالی صنایع دریایی